

СТРАЖНИЦЯ

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ
РЕДАКТОР
Др. ТАДЕЙ КОНЧИНЬСКИ

УКРАЇНСЬКА

АДРЕСА
РЕДАКЦІ І АДМІНІСТРАЦІ
Warszawa, Nowy Swiat № 41 m. 27

Місячна підплата 60 сот. — Контото почтове № 1877. — Телефон 296-40.

ЩО ЧУВАТИ?

Коли стрінетеся з ким, то напевно запитаете його а він Вас: **що чувати нового і доброго?** Передше не завсіди знали Ви, що діється між людьми і тому дуже часто не знали Ви що сказати та оповісти. **Тепер даємо Вам нагоду довідатися про все, що діється в світі. Ото-ж скажіть всім, що найбільшою новиною є поява небувалої газети, яку кождий може перечитати даром і не заплатити за це ані одного гроша!**

Ми рішилися взяти на себе громадянський обов'язок і постановили видавати газету для всіх цікавих людей. Газети, наліплюваної як плякат і то в рідній мові Ви ще не виділи. Певно будете питати хто її видає і що вона буде писати. Дехто запитаеться також, яка програма і напрямок газети, яку політичну партію буде попірати а яку поборювати. Постараємося відповісти на все, тим більше, що є звичаєм новопоп'являючихся газет подавати програму наміченої праці.

Наша прилюдна газета-плякат **не стоїть на услугах ніякої партії і не має ніякої партійної програми.** Дятого не можемо подати політичної основи, на якій вона буде стояти; тільки зробимо так, як той школяр, що кожного року перед розпочаттям шкільної науки приступає до сповіди. Висповідаеться і ми. Старих гріхів, яко нова газета не маємо і не заміряємо їх чинити. Одначе висповідаеться о наших замірах і скажемо своє слово.

Причиною появи цієї газети не є нічого иньшого, **ніякий укритий замір, тільки наша охота і добра воля служити загалови, служити громаді та всім людям без ріжниць стану, пола чи віку.**

Від чотирох літ служили ми польським людям видаючи прилюдну газету „Strażnica Polska”, в якій писали ми о новостях з нашого краю і о подіях в цілім світі. Не виступали ми проти ніякої народности; протівно, служили всім, трактуючи однаково всіх людей, що заселяють наш край, без ріжниць їх віри, чи національної приналежности. Нераз читали „Стражницю Польську” і Ви, українські люди, та переконалися самі про її безсторонність. Ви самі признали хосен, який дає прилюдна газета і від довшого часу зверталися Ви до нас з питанням, чому ми не друкуємо для Вас української газети. Нераз писали Ви до нас листи і просили видавати газету у Вашій рідній мові. На жаль цього не могли ми передше зробити, бо не було у нас грошей. Знаете, що нову газету, як це буває особливо в Америці, посилає видавець даром через місяць, два або й довше, доки один, другий і десятий читач не скаже собі: „добре пишуть,

треба ту газету заперенумерувати”. Так було і з нами. Ми перед чотирма роками почали видавати газету польську і посилали її даром через довший час. Польські громади і люди переконалися, що наша газета приносить їм правдиву користь і тепер тисячі і тисячі сіл, міст і містечок в цілім краю предплачує її. Ми маємо тепер дохід, зібрали троха грошей і можемо сповнити бажання тих, які хотіли мати таку газету і то безплатну на українській мові.

Хочемо, щоби „УКРАЇНСЬКА СТРАЖНИЦЯ” стала Вашою приятелькою, аби розказувала Вам про те, що діється в світі, що робиться в нашій Державі, як живеться українським людям в краю і на еміграції. Особливо будемо подавати цікаві відомости з Америки і иньших країв. В домашні партійні спори не будемо мішатися, дятого нашу газету може читати кождий, як партійний так і безпартійний чоловік.

Бувають на світі ріжні причини, які роблять людей ворогами. Діється нераз таке і в найблизкій родині. Буває то і між народами та державами, з чого повстають війни, які роблять нещасливими мільони і мільони людей.

Та ніде правди діти є причини і річи які людей еднають та лучать їх разом. Возьмім наприклад під увагу Державу, в якій жиемо. Може собі думати один так а другий інакше. Одначе кождий хоче, аби йому було добре жити. Кождий хотів би, щоби були добрі дороги, урегульовані ріки, відбудовані села і знищені війною хати. Хочуть всі, аби желізниця була дешева, аби був менший податок, аби можна було позичати у банку грошей на дешевий процент. Божає кождий поправити расу коний і коров, купити дешево рільничі знаряди і друге. Всі хотіли би мати добрі школи, добрі шпиталі і иньші публичні добродійства. Все те можна осягнути тільки спільними силами, розумною і розсудною роботою в громадянським життю. В тих справах хочемо бути Вашими щирими дорадниками.

Починаючи видавати „УКРАЇНСЬКУ СТРАЖНИЦЮ” приходимо до Вас, українські люди, з правдивою щирою прихильністю. Хочемо, щоби Ви, так само як і иньші світліші та щасливіші народи знали, що діється в світі, як належить робити, аби життя своє як якнайкраще, як найліпше уладити: **Бажаємо, щоби Ви стали люди між людьми.** Цими словами витаємо Вас наші нові читачі, не приходимо до Вас зі словами ненависти і злости, тільки йдемо зі словами правдивої приязни, в імя якої хочемо Вам служити.

РЕДАКЦІЯ.

ЗБИРАЙ РОЗСИПАНІ СКАРБИ!

Люди часто не знають, що коло них лежать розсіпані скарби, які треба тільки позбирати, щоби їх мати.

Тих скарбів є багато — багато. Можуть вони належати до кожного чоловіка. Про це знають чужі і тому пхаються до нашого краю.

Що то за скарби? Запитаеш дорогой читачу. Відповімо Тобі коротко. Маеш ті скарби кождої днини в руках, видаеш їх і береш, тільки не умієш їх цінити. **Це золотий!** Пхаються по нього до нас чужі. І то неаби хто — бо Американці! Дали вони пожичку, щоби заробити процент платний в золотих! Вони скорше від нас зауважили, що замість збирати золотий пісок, ліпше є збирати золоті польські.

Чи горожане нашої держави мають бути меньше второпними від чужих? **Отож нехай кождий іде до Почтової Каси Ощадности і складає навіть найменьшу квоту!** бо невідомий ані день, ані година, коли ці малі ощадности отворять Вам дорогу до добробуту, або стануть Вашим ратунком.

До Почтової Каси Ощадности можна зложити гроші на кождій пошті. Пошта видасть кождому даром книжочку ощадности, на яку можна гроші зложувати і вибирати.

СПИШІТЬ НА ПОШТУ, СКЛАДАЙТЕ СОТИКИ ДО ПОЧТОВОЇ КАСИ ОЩАДНОСТИ А НАРОСТУТЬ ВАМ ТИСЯЧІ І МІЛІОНИ!

ЯК БОЛЬШЕВИКИ ОБДУРЮЮТЬ НАРІД

На початку комуністичної влади в Росії писали і говорили большевики, що скасують **посередні податки**. Люди думали, що то правда і надіялися на великі гаразди. Тимчасом большевики зробили все по старому. Оподаткували сіль на 24% цїни, цукор 33%, нафту і тканини на 273%.

Однак цього їм за мало і заповідають тепер підвищення проценту посереднього податку, особливо цього, який **обтяжує широкі маси селян**.

На одну голову припадає в Росії 10 рублів зол. річного податку. Коли це порівнаємо з податками передвоєнними, то видимо, що тепер платять люди большевикам 80%, податку а заробляють ледви 55%. це значить, що всі платять річно більше податку ніж виносять їх чистий дохід. **Так виглядає большевицький рай!**

Обдуривши народи Росії, почали большевики шукати способів, щоб опиганити ще другі держави.

Однак цього року щось їм не йде. Всюди демаскують їх роботу—ніхто їм не вірить і всюди відмовляють їм грошеву позичку.

Перед кількома днями услужна їм агенція берлінська розтелеграфувала по світі, буцім то Японія заключила з большевиками військовий трактат. Сегодня знають всі, що була це звичайна большевицька качка якою хотіли вони настрашити Америку.

Від довшого часу старалися большевики, щоби Америка признала їх правно. Вістка, що вони заключили військовий

союз з Японією, мала перелякати Америку і приперти її до муру. Як би у відповідь на це, освідчив секретар президента Америки, що Сполучені Держави **не змінять свого відмовного становища супроти Росії**.

Ще гірше ведеться їм на **Україні**. Цей шпіхлір Європи, найурожайніший край на світі, **перемінюється під большевицьким пануванням в пустиню**. Люди не мають зерна на засів і не мають уліпшених рілничих знарядів.

Большевики не могли укрити правди і видали недавно комунікат про стан засіву на Україні. В комунікаті стверджують, що **стан озимини є незадовольний і що належить очекати злих жнив в губерніях київській, одескій і полтавській**.

Рівночасно поширюється страшна деморалізація між совітськими урядовцями. Справді крали урядовці і за царських часів, але сегодня царський злодій може уходити за нездару в порівнянню з большевицьким злодієм.

В Мозирі будували совітські влади через два роки міст на Припєти. Будову зарядила військовись в цілях стратегічних. Будову докінчено і піднято пробу, чи міст видержить приписаний тягар. В тій цілі пущено на міст пробний потяг з цілою комісією, яка провірювала будову. Міст завалися, потяг впав до ріки а ціла комісія згнула на місці.

Ходить вістка, що при будові мосту поповнили совітські комісарі злодійство і будували міст з нездалого матеріалу.

Новий рух між українським народом

Делегація українських селян у Пана Міністра Тутута

Перед кількома тижнями явилася в пана віцепрем'єра Тутута делегація селян Покуття.

Делегація вручила п. Міністрови меморіал, в яким представила **домагання селянських народних мас**.

Пан віцепрем'єр прийняв делегацію на довшій послуханню і прихильно вислухав їх домагань, особливо справу **реформи земельної і рілничих кредитів**.

Новий політичний рух, який репрезентує згадана делегація має глибоке значіння, коли дивимося на нього не тільки з точки інтересів українського народу, але також Польської Держави та загальноєвропейських відносин.

Європа не хоче війни. Всі великі держави, як Франція, Англія, Америка, Італія, Польща і т. д. **хотять миру, та змагають до розвою рілництва, промислу і торгівлі**. Кожда держава і кождий нарід, який би намагався вносити замішання і пробував організувати

збройні розрухи, стрінеться з рішучим виступом всіх; а ріжкого рода заколоти будуть безпощадно усмирєні.

Длятого всі горожане в Польській Державі мусять числитися із загальною волею **удержання мира і розумної практичної праці в цілі укріплення добробуту мас**.

Нова українська партія, **відгадала потребу часу і розпочала прантичну, реальну роботу**. Видно зрозуміла вона, що тільки в сильній державі може **домагатися для свого народу таких полєнш і прав**, которі позістаючи в новій гармонії з головними засадами польської державности, зможуть **поглибити культуру і матеріальний добробут українського народу**.

Досить мрій і непотрібних інтриг! Вони хліба нікому не дадуть. Тільки реальна, позитивна праця в рамках даної можливости начеркненої історичними подіями може принести **намацальну для всіх користь**.

Американський суходіл дрожить

Учені геологі кажуть, що Америка як формація вулканічна виринула з глибини океану, потягаючи за собою зникнення суходолу званого Атлантидою і викликала страшний потоп, бо морські фалі заляли тоді цілу кулю земску.

В неділю 1 марта в цілій східній половині Америки відчуту сильний землетрус. Особливо відчуту в Новім Йорку,

Бостоні і иньших містах на тій лінії. Люди вибігали з домів. Двері всюди постворювалися самі, шклянки спадали на діл, образи попересувалися на стінах о кілька цалів. Декуди попукали шибби вікон. В театрах новоїорських і бруклінських запанувала паніка. Люди кидалися до виходу і кільканайцять осіб понесло лекші або більші ушкодження. Землетрус відчуту также в Канаді.

Короткі відомости з цілого тижня

24 барілки золота прийшло 3 марта з Америки до Варшави. Ціла посилка важить 1.661 kg. золота, 998 проби і відповідає вартости 5.721.480 золотих. Є це частина позички, яку одержала наша Держава в Америці. Напишемо про це докладно в слідуючій числі.

900 літ минає цього року від коронації Болєслава Хороброго, який на просьбу українських владик вступив з польськими військами до Києва, несучи Україні оборону і мир.

Сойм ухвалив провізорію бюджету на 2 місяці. 25 мільонів золотих на поміч засіву уділить П. Міністер Скарбу поза бюджетом.

Знова замах на львівську порохівню. Влада військова відкрила провід електричний, який був перепро-

ваджений через янівські поля до порохівні і мав бути получений з пекольною машиною. Зловлено на місці злочину двох осібняків, при яких знайдено большевицькі документи і гроші. Стануть вони перед доразним судом.

Помер німецький президент Еберт, бувший провідник так званих правительственных соціалістів. Вибір нового президента відбудеться при кінці травня.

Мобілізація в Туреччині. Уряд ангорський змобілізував 5 річників проти повстання Курдів, які заняли місто Малатію.

Страшна експльозія матеріалів вибухових змела з поверхні землі місто Нітерей в Аргентині. 3.000 домів зістало зруйнованих, 100 людей забитих а 600 ранених.

Комітет революційний в числі 12 осіб заарештовано в Мадриті (Іспанія). В льокалю комітету знайдено оруджа, амуніцію і тайне получення телефонічне.